

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

XV. évfolyam 6. szám a Madárkórház Alapítvány havilapja 2020. június

- A gemenci fekete gólya fiókákról
- Helyreigazítás
- Madármentési útmutató
- Pütkösdi madárkirály

Hívj, hogy repülhessen!

13600/17

ADJUKÖSSZE.HU

Támogatás mértéke:

500 Ft/hívás vagy sms

A gemenci fekete gólya fiókákról

Miért nem lehetett segíteni a gemenci fekete gólya fiókákon?

Ezt kérdezte tőlem az újságíró, én pedig Kalocsai Bélától a faj hazai koordinátorától, aki 16 éve felügyeli a fekete gólya fészekkamerákat, ezen belül 8 éve a Gemenc Zrt-vel és a Duna-Dráva Nemzeti Parkkal közösen működtetett keselyűsi kamerát. Azt mondta, hogy nehogy hozzá küldjem az újságírókat, mert nincs kedve nyilatkozni. Elege van abból, hogy három éve őt zaklatják a mindenhez jobban értő fotelharcosok és őt teszik felelősé, kirúgással fenyegetik, amiért a természet nem kedvez a fekete gólyáknak. Nekem elmondja, adjam tovább. Most ezt teszem. A címben szereplő kérdést és a továbbiakat én tettem fel, és ezek a válaszai:

Miért nem lehetett segíteni a gemenci fekete gólya fiókákon?

1. A fekete gólya más, mint a fehér. Fél az embertől, nem viseli el az emberi közelséget. Ha a fészke közelében bármilyen zavarás, emberi tevékenység, mozgás történik, inkább otthagyja a tojásait, sőt, a fiókáit is, sőt a fészkelő helyet is, örökre. Ezért védelmének alapelvei teljesen megegyeznek a réti saséval, mely ugyanilyen és ugyanúgy a járhatatlan, gyakran állandó vízborítású, ezért ember nem járta ártéri erdők mélyén fészkel. A bármilyen zavaró tényezőbe a természetes események is beleértendő a fekete gólya számára. Ilyen a réti sas is, mely ha elviszi a fiókáját, ahogyan egyébként megesik, akkor is otthagyja a fészket és az egész környéket, mert nem tartja biztonságosnak. És igaza van. Pontosan ez történt tavalyelőtt, amikor a sas elvitte az egyik bekamerázott fészkekből a fiókákat. A gólyapár azóta elköltözött. Ez várna a mentett fiókák szüleiére is, ha fiókáik „eltűnnének” a fészkekből.

Mi van a gyűrűzéssel, az nem zavarja őket?

De igen, ezért nem gyűrűznek mindenhol, csak nagyon keveset, azt is akkor, amikor a fiókák már nagyok, tollasak, szülők nincsenek ott, és úgy, hogy ne zavarják a környéket. Alpintechnikás biztosítással famászó engedési

le és teszi vissza a fiókákat a fészkekbe, úgy, hogy a szülők nem veszik észre. Ha mentés miatt eltűnne a fióka a fészkekből, a fészket elhagynák a szülők. Ha mindezek ellenére mégis menteni kellene, és lehetne is a fiókákat, nem lennének visszavadíthatóak, szelídek maradnának, és nem a fekete gólyák életét élnék, ez több évtizedes tapasztalat.

2. Az országban mintegy 400 pár fészkel, ebből 150 pár megfigyelt ártéri fészkelő, melyek közül 40 pár a Gemenci erdőben, mintegy 180 km² területen fészkel. Ez az ország legnagyobb fészkelő állománya. Az időjárási viszonyok az egész gemenci állományra azonosak, és az egész állományt hasonlóan kedvezőtlenül érintik.

3. A fekete gólya táplálkozási szokásai az ártér, hullámtér bokától féllábszárig érő vízmélységű területeihez kötődnek. Itt főleg halakat zsákmányol és ezzel eteti a fiókáit is. A korábbi kutatások és részben a fészekkamerák tanúsága szerint is ideális helyzetben 50 %-ban hal, 45 %-ban béka a menü. Egyéb táplálék, például hulló vagy giliszta ritkán fordul elő. Ha szárazság van, akkor ez az arány felborul és a hallal szemben békák kerülnek előtérbe. A baj három éve látványos a kamerás fészkeknél, amióta a Duna vízállása a költésidőt megelőzően nem érte el Gemencnél a bajai vízmércén az 500 cm-t, amely elkerülhetetlenül szükséges a hullámtér mélyen fekvő területeinek előtérítéséhez. A fiókanevelési időszakban a Dunának azon a vízgyűjtő területén, mely az itteni vízállást meghatározza, az Alpokban nem volt eső. Hiába volt és van most is máshol, ott nincs, és a vízállás 200-300 cm között van, ami kevés. Így a fészkelőhely környékén a táplálkozó helyek is szárazak maradtak, és a hullámtérben csak a nagyobb holtágakban volt víz. Elérhető-megfogható halat nem találtak megfelelő mennyiségben.

A békák is megfogytak és ez nem csak gemenci jelenség. Feltehetőleg a Dunába bemosódó növényvédőszer okozta ezt, például az Atrazin nevű kukorica gyomirtó ismert hatása miatt a békák nemet váltanak és nem szaporodnak. Nem csak ezért a szert több éve kivonták az EU-ból, de a hatása még tart. Sokkal kevesebb a béka. Tavaly óta már némileg emelkedett a számuk, és a szakemberek jövőben várják az állomány visszatérését a gólyáknak is megfelelő nagyságúra.

4. Lehet-e a fiókákat kívülről a fészkekben etetni?

Nem. Zavarás nélkül nem. Drónnal sem. (Saját megfigyelésem, egy film forgatásnál,

hogy drónnal a szürke marhákat terelni lehet a Hortobágyon.) Nem csak egy-egy alkalommal kéne etetni, egy-egy hallal, hanem folyamatosan. A fiókák rengeteget esznek. Ha egy fészkeket szeretnénk csak megmenteni, ahhoz is folyamatos zavarás lenne szükséges, melyet biztosan nem viselne el a pár. Egyébként ha lehetne, mindegyiket kéne, nemcsak a bekamerázottakat, mert mindegyiknél ugyanaz a helyzet. Mind a 40-nél. Akár egyszeri etetési próbálkozásnál is mind elköltözne. Örökre. Az ország legnagyobb fészkelő állományáról van szó!

5. Lehet-e etetni szülőket?

A szülőket sem. A fészkek alatt nem, mert oda le sem szállnak, nem is látnak le a lomboktól. A fészkek megközelítését észlelnék és elmenének. A hullámtéren nem találnak meg a kiszórt élelmet, mert túl nagy területről van szó, nincs víz, ahol ők a halat keresik, és az emberi zavarást egyébként ott sem viselik el. Nem beszélve arról, hogy a vaddisznók a táplálékot előbb megtalálnák, mint a fekete gólyák. Nem fehér gólyák, melyek másnap már várják a vödörös embert a hallal.

Jeladós fekete gólyák mozgásáról tudjuk, hogy száraz időszakban 11-15 km-re is elmennek táplálékért, mert ott találnak halat. A Duna másik oldalán is fészkelnek fekete gólyák, ott jobb a helyzet. A gemencieknek ez az év nem sikerült, de jövőre lehet jobb.

6. Miért nem csinálnak mesterséges vizes élőhelyet a környéken?

Vannak hullámtéri vizes élőhely rekonstrukciót célzó beavatkozások éppen a fekete gólya táplálkozó helyek javítása érdekében a nemzeti park részéről, de ezek csak akkor működnek, ha van megfelelő magasságú árhullám a Dunán. Vannak vízügyi műtárgyak, melyekkel a hullámtér elöntő vizet ott tudnák tartani, de nem megy oda a víz magától, mert lejjebb van 2 méterrel, mint 120 évvel ezelőtt. Ehhez kéne a legalább 500 cm-es vízállás.

Miért nem szivattyúzzák oda vizet?

Azt lehetne, borzalmas költséggel és környezetszennyezéssel járna, de a halak nem mennek át a szivattyún. Természetes áradás kell, tavasszal, amikor a vízzel kiözönlenek a halak és ivnak, abból lesznek a gólyák számára fogható kishalak.

7. Mit lehet csinálni?

Például a Duna meder süllyedését megállítani, a kicsi és közepes vízszinteket megemelni. Nem pár száz milliós beruházásokkal helyi rekonstrukciók megoldásokkal lehet ezt

Miért nem lehetett segíteni?

megoldani, hanem millárdokból az egész térségre vonatkozóan. Vannak rá tervek, talán keret is lesz rá. 120 éve sülyed a Duna medre, már régen időszerű. Ha nem csinálunk semmit folytatódni fog. Meg kell csinálni valamikor. Minél előbb.

Ha Paks fontos beruházás és a szükséges hűtővíz biztosítását szintén a Duna medrének sülyedése veszélyezteti, akkor a problémát meg kell oldani. Ha van rá pénz, erre is lesz. Olyan megoldást kell választani, ami Paks és Gemenc problémáját is megoldja. Gondolja az egyébként hivatását tekintve vízügyi szakember.

Mit gondolok én?

Teljesen egyetérték Kalocsa Bélával. Annyit tennék hozzá saját, több évtizedes, és több mentett fekete gólyán szerzett tapasztalataim alapján, hogy a fekete gólyát valóban nehezebb elvadítani. A hozzánk kerülő felnőtt fekete gólya, melyből 35 év alatt egyetlen példány került hozzánk, nagyon stresszes volt, ennek betudhatóan sérüléséhez mérten indokolatlanul pusztult el. A bekerült fiatal fekete gólyák mind kirepülés után, legyen-

gülve, szárny, vagy lábtöréssel érkeztek, és sokkal szelidebbek, mondhatni teljesen szelidek voltak, ellentétben a fehér gólyák fiataljaival. Olyannyira, hogy a már anyányi méretű, vonulásban szabadon repülő fekete gólyák bekerülésük után az első etetést követően eleségkérő hangon nyekeregve törleszkedtek az akkor először látott ember elé.

Ez véleményem szerint azért van így, mert amíg a fehér gólyák fiataljai növekedésük során, és kirepülésüket követően látnak embert és szüleiket utánozva biztonságos távolságot tartanak tőle, ha közelebb jön, akár gyűrűzéskor, fenn a fészeken, akkor csőrükkel keményen támadják. A fekete gólya viszont eldugott fészkelő helyén nem lát embert, és ha az első találkozás etetéssel történik, akkor a korábban őket etető szülő szerepét vetítik az emberre.

A nevelt fehér gólyákat a madárparkban vé-

gigvisszük a vadító folyamaton, idősebb, az embertől

távolságot tartó fehér gólyák társaságában, akkor eltanulják a megfelelő viselkedést, szabad röpködésük során vad gólyákkal szocializálódva a táplálékkeresést és a vonulásra való csoportos felkészülés során a termikélest. Ez nem megy a fekete gólyáknak. A táplálék keresés, termikelés, szociális viselkedés igen, még az embertől való távolságtartás is, de nem keresik fekete gólyák társaságát, visszajárnak a madárparkba a fehér gólyák közé táplálkozni.

Ettől függetlenül természetesen fogadunk minden korú fekete gólya felnőttet és fiókat, meggyógyítjuk és felneveljük ha kell, felkészítjük és elengedjük, mert ez a dolgunk, mert szeretjük őket, és képesek is vagyunk rá. De tudjuk, hogy nem ők fogják megmenteni a populációt, hanem az élőhely védelme, akár azoktól az egyébként jó szándékú emberektől is, akik kellő hozzáértés nélkül kívánnak beavatkozni a természet rendjébe.

A cikknek a honlapunkon és más portálokra való megjelenését követően kritikus megjegyzések, hozzászólások, kérdések mérültek fel, melyeket lapzártakor telefonon egyeztettem Kalocsa Bélával.

Ezeket összegezve szerinte, és saját véleményem szerint is valóban meg lehetett volna menteni egy, vagy két fiókat a fészkekből valami módon. Az is igaz, hogy lengyel fészkek kamerás videón látható módon megoldották egy hasonló helyzetbe került fekete gólyafészkekbe táplálék behelyezését nyeles hálóval, melyet itt is lehetett volna talán alkalmazni, bár 20 m magas fészkekbe biztosan nehezen. De nem tudjuk a lengyel fészkek további sorsát, hogy nem hagyták-e el azóta a fészket a szülők, és azt sem, hogy itt miért pusztult el valójában a fészkek. Ugyanis egy-két napi éhezés, vihar és eső minden szezonban előfordul az időjárás miatt, melyet ki szoktak bírni a kiscigolyák, és ki kellett volna, vagy lehetett volna ezeknek is. Nyilván volt köze a táplálékhiánynak és legyengülésnek, de a gólyák egyéb szempontok szerint is döntenek a kicsinyeikről. Pl. itt Hortobágyon, a Madárpark területén fészkelő 8 vad fehér gólya több, mint 10 éve táplálkozik a sérülteknek kitett táplálékból, ami folyamatos és korlátlan táplálékforrás számukra is. Minden évben mindegyik öt utódot nevelt, de most többen közülük kidobtak egy-két kiscigolyát.

A fekete gólya is fészkel olykor emberi zavarásnak kitett helyeken, de ez annak a párnak

az egyéni döntése, és ők nyilván jobban elviselnek emberi segítségnyújtást, de a többség nem. A gemenciek az érintetlen árteret választották, és nem viselnék el a zavarást. Akkor sem, ha a szomszédságukban őket nem zavaró fatelep működik, akár gépek is járhatnak a fészkek közelében, de tudják, hogy ez nem rájuk irányuló tevékenység, hiszen ők választották a fészkelő helyet, a meglévő telep mellé. Az erdőgazdasági munka és a vadászat a védett területen a természetvédelmi hatósággal egyeztetve úgy történik, hogy időben és térben elkülönül a fekete gólyák és réti sasok életciklusától. A mentéssel, vagy táplálással való segítség mindenképpen zavarta volna a párt és a fészkelő állományt, ami az évek óta ott fészkelő gólyák elköltözésének a veszélyét hordozta magában.

Az időjárás azóta az esők miatt kedvez a gólyáknak, jelenleg 450 cm a bajai vízmérce, és mire e sorokat olvassák várhatóan 600 cm fölé emelkedik, ami azt jelenti, hogy árhullám lép be az árterbe, és a továbbiakban megoldja ezt a gondot.

A természet rendjébe való be nem avatkozás csak nemzeti parkok, természetvédelmi területek bizonyos részein valósítható meg, hiszen ezért jöttek létre, hogy konzerváljanak egy tájat, geológiai értéket, természeti környezetet, életközösséget. Gemencen is vannak erdőrezervátumok, itt és az egész területen igyekeznek burokokban tartani a természetet csak a legszükségesebb emberi beavatkozással. Ez csak kevés helyen valósul meg maradéktalanul, máshol ott vannak a az országutak, elektromos vezetékek, kerítések, a mezőgazdasági munkák, kaszálás, fakivágás, folyó szabályozások, kemizáció, mérgezések, háziállatok, vadászat, környezetszennyezés, az épületek falai, ablakai, stb., mind olyan tényezők, melyek a vadon élő állatokat veszélyeztetik. Az emberi civilizáció olyan gyorsan változtatta meg a környezetet, hogy az evolúció során a természetes kiválogatódás ezzel nem tud lépést tartani. Mivel mi emberek tehetünk minderről, a mi dolgunk tenni ellene. Ezért szükséges a sérült, beteg egyedeket menteni, gyógyítani, nemcsak konzerváció biológiai, fajmegőrzési, természetvédelmi szempontból, hanem humánumból, állatszeretettel, állatok szenvedésének megakadályozása miatt, melyet az állatvédelmi törvény is előír. Ezen elvek szerint jött létre 1999-ben a Madárkórház Alapítvány a vadmadarak gyógyítására, elsőként az országban.

Dr. Déri János

Mit tehetek ha madárfiókát találtam?

Magára maradt, ügyetlen madárfióka esetén nehéz megállni, hogy ne siessünk azonnal a segítségére, viszont nem minden esetben szükséges beavatkozni. Nézzük, mikor és mit kell tennünk!

A mentési szállítás megkezdésének alapvető feltétele, hogy megtörténjen a területileg illetékes Kormányhivatal Természetvédelmi Főosztályának megkeresése, a védett egyed bejelentése, és tájékoztatás a mentési szállítás megkezdéséről. Ha a Hortobágyi Madárparkot értesíti, akkor a bejelentést elvégezzük ön helyett online rendszerünkön keresztül.

Madármentési útmutató

A túloldali folyamatra alapötlete az MME által tavaly közzétett útmutató volt, melyet előző számunkban kis változtatással adtunk közre. Akkor és most saját szempontjaink szerint alakítottuk át, melyhez az Egyesület utólagos engedelmét kérjük. A következő faji jellegzetességek is ide kíváncsoznak a teljesség igénye nélkül:

Ha rigófióka és nincs semmi baja, nem kell megmenteni, akkor sem, ha nem tud repülni, el kell engedni rigók közelében.

Ha olyan mint a rigó, de egyszínű szürkésbarna, és nem foltos a melle, és profiból a homloka és a csőre egy egyenesbe esik, akkor seregély fióka, és ha nem tud repülni, akkor meg kell menteni.

Ha bagoly fióka, és sárga, vagy narancssárga a szeme, akkor kuvik, réti-vagy erdei fülesbagoly, és ha nincs semmi baja, nem kell megmenteni, ott kell hagyni. Ha barna a szeme, akkor macska- vagy gyöngybagoly és meg kell menteni.

Ha kiskacsa, kisliba, vagy más fészekhagyó víziszárnyas, bármilyen kicsi, ha tud menni, élő vízben, fajtársai közelében elengedni. Ne vigyük haza, mert nem fog enni, és két nap alatt elpusztul.

Ha kiskacsa, vagy más fészekhagyó tyúkféle, természeti területen, fajtársai közelében elengedni.

Ha fecske és már anyányi, nincs eltörve a szárnya, de nem akar repülni, légygyl, szúnyoggal, lisztkeveréssel megetetni, újjakra ültetve le-föl mozgatva a szárnyát meglebegtetni, és zárt térben reptetni. Ha repül, ugyanezt a szabadban, fecskék közelében. Ha sarlósfecske, ugyanezt, csak az emeletről.

Ha cinege, veréb, rozsdafarkú, vagy erdei pinty fióka, ugyanezt.

Ha harkály, és a fejét rázza, nyakát tekeri, akkor agyarázkódott, sötét dobozban, csendes, szoba-hőmérsékletű helyiségben tartani pár órán át. Ha magához tér elengedni. Ha nem tér magához, kórházba küldeni.

Ha bármilyen apró madár, bármilyen korú, ha ablak, vagy házfal közelében, vagy úton a földön fekszik, és nem repül, nem is mozog, de nincs sérülése, végtag törése, akkor agyarázkódott. Teendő, mint a harkálnál.

Ha ugyanez, csak épülettől, úttól távol, kertben, parkban, mezőgazdasági területen, tömegesen, akkor mérgezés. Helyszínt biztosítani, dokumentálni, lefényképezni,

rendőrt hívni, hullákat mélyhűtőben megőrizni, élőket állatorvoshoz vinni.

Ha karvaly, és nincs eltörve a szárnya, akkor ablaknak repült, és agyarázkódott. Teendő, mint a harkálnál.

Ha vörös vércse, akkor biztosan áramütött, akkor is, ha úgy tűnik, más sérülése is van. Szárnyát-lábát bekötni, leukoplasztal a kötést teljesen elburkolni, és mágnesezni kell. Hogyan és hol, arra vonatkozó információ honlapunkon megtalálható, de legjobb, ha telefonon megbeszéljük. De azonnal meg kell kezdeni, hogy megelőzzük a végtagok elhalását.

Ha galamb, gerle, és sovány, és a szájában sárgásszürke felrakódás van, akkor Trichomonas okozta „sárgagomb” betegsége van, és ¼ Klion tablettát kell a szájába adni, és szondával etetni.

Ha a fejét tekeri, akkor Paramyxovírusos és fertőzi a többi madarat, ezért elkülönítve tartani, szondával táplálni.

Ha zöldike és tömegesen hullik, lesoványodik, akkor sárgagomb betegség, azaz Trichomoniasis mint a galambnál. Azért, mert etetik. **Nem kell etetni nyáron! Tilos!** Ezért. Itatni is csak több kisebb itatóban, ahol nem koncentrálnak a madarak nagy egyedszámban, mert egy beteg százat csinál. Ha már megtörtént a baj, akkor az itatást nem kell abba hagyni, hanem humán Klion tablettával lehet kezelni a a betegeket a madáritatóban. 1 db 250 mg-os tablettát/1 liter víz adagban 5 napon át. Az itatót naponta kimosni és fertőtleníteni!

Ha varjú, fiatal, és nem áll lábra, és nincs törés, akkor angolkóros, ha a lábvége fordítva áll, akkor Achilles-ín csuszamlásos, és aznap ortopéd kezelés és rögzítés kell neki. Nem szabad várni vele napokat, heteket, mert később csak műtéttel lehet vele valamit kezdeni, és sosem lesz tökéletes.

Ha varjú, vagy galamb, esetleg karvaly, nem repül, és a tollai egy helyen nem a test mellett lesimulva, hanem arra merőlegesen állnak, akkor légpuska lövedék van benne, és kórházba kell vinni.

Ha bármilyen fióka, és már tartották valahol egy hétig, és nem áll lábra, vagy nem repül, pedig kéne neki, akkor angolkóros, és vigyük állatorvoshoz. Kalcium és D-vitamin kell neki nagy adagban, injekcióval, azonnal. Ezt követően két hétig porrá tört tojáshéjat keverni a takarmányába.

Ha bármilyen madár, és macska fogta, akkor állatorvoshoz vinni és

Amoxicillin injekciót mell bőr alá adni, akkor is, ha nincs rajta látható sérülés.

Fentieket mind aznap, azonnal, mert másnapra elpusztulhat.

Ha egér ragacsba, ragadós rovarcsapdába került, tollát nem kitépni, nem levágni, fültisztító vattás pálcikával egyenként a tollakat étolajjal, WD40-nel, vagy benzinnel leválasztani, de csak úgy, hogy a benzin a bőrét ne érje, és a ragacsos tollakat liszttel, hamuval finoman bedörzsölni, megetetni, és azonnal mentőhelyre vinni.

Kismadár fiókat, ha csupasz, vagy alig tollas, fészekcsészének megfelelő, a testhőmérsékletét megtartó módon kiképzett kisebb dobozban tartjuk, annak közvetlen környezetében 30 fokot biztosító meleg vizes palack, vagy más melegítő alkalmazásával, pl asztali lámpa szükséges.

Ha kismadár, azonnal és óránként etessük, de ne itassuk! Mert cigányútra megy, és másnap tüdőgyulladásban elpusztul.

Hogy mivel etessük? Hívjon fel, és megmondjuk! (Egyébként attól függ: ha rovarvő, vagy fiatal veréb, vagy erdei pinty: rovarral, lisztkeveréssel, ha nincs, baromfi hússal, éhen halás ellen a csonti is jó! Ha magevő, és nem fiatal veréb, vagy erdei pinty, akkor apró magvakkal, ha pelyhes, és nem galamb: pépes túrós, tojásos keverékekkel, papagájnevelő táppal ha bármilyen evő, és nem galamb, akkor túrós keverékkel (recept honlapunkon), ha galamb, és pelyhes: szondán át a begyébe puliszkával, grízzel, vízben oldott baromfinevelő táppal. Ragadozóknak csirkemell filé, gázló madaraknak apró hal vízbe mártva. Bővebben honlapunkon.)

Ha nem eszik magától, meg kell tömni. Minél előbb, még aznap juttassuk nevelésében jártas szakemberhez.

Fentiek a teljesség igénye nélkül, az általunk mentett madarak leggyakoribb eseteire vonatkoznak, és honlapunkon, valamint több napos madármentő képzéseinken részletesebben foglalkozunk a témakörrel, melyre szeretettel hívunk és várunk mindenkit.

Ha valaki ebből csinál egy folyamatot, kiegészíti, nyilvánvaló hiányosságait kijavítja, azt megköszönjük, és minden jogot ráruházunk, és kifejezetten hozzájárulásunkat adjuk ennek bárhol való terjesztésére is, mert mi a madarakkal vagyunk!

Dr. Déri János

Boróka

Ndugu

Töhötöm

Elek

Barna

Hagyományosan minden évben meghirdetjük a Pünkösdi Madárkirály választásunkat. Így volt ez idén is, lehetet a Facebook oldalunkon, a honlapunkon és személyesen is szavazni. A jelöltek a következők voltak:

Boróka:

Uhu, Magyarország legnagyobb testű bagolyfaja. Igazi nagyságos asszony, előszeretettel fújja fel magát ha bárki hogyléte felől kíváncsiskodik.

Ndugu:

Fehér gólya. Nevét örökbefogadójától kapta. 9 éve kórházunk lakója. Jobb szárnyát áramütés miatt elvesztette, tartósan sérült. Röpdénkben a földre

helyezett fészektartón évek óta sikeresen költ, és egészséges utódoknak ad életet. Jelenleg 3 fiókát nevel.

Töhötöm:

Európai (szürke) daru, 4 éve él kórházunkban. Szintén tartósan sérült, de hiányosságai ellenére határozott, uralkodó jellem. Nagyröpdénkben ő a "vezér", a ranglétra legtetején áll. Igen, néha a rétisasokat is rendre utasítja. Mindig övé a legbiztonságosabb pont, és ő eszik elsőként. Hatalmas teste és határozott viselkedése előtt minden röpdelakó meghajol.

Elek:

Elekünk is gólya, csak épp fekete. Rit-

kaságnak számít, te már láttad-e? Tal-
valy óta kórházunk lakója. Bal szár-
nya sérülése miatt sajnos ő sem tud
repülni. Bár igen ritka és rejtőzködő
faj képviselője, ő nem fél sem az öly-
vektől, sem a sasoktól.

Barna:

Kígyászölyv, 2017 óta a betegünk.
Eme fenségesen szép madár felkar-
csonttörést szenvedett. Repülni azon-
ban még nem tud, gyógyulása hosszú
folyamat. Addig tekintélyt parancso-
lóan trónol a Kisröpdében kedvenc
szikla rakása tetején, és onnan figyeli
melyik sorstársával épp mi történik.

2020-ban Boróka lett a pünkösdi király(nő)

Nagyon sok szavazat érkezett az ösz-
szes jelöltre, de Boróka magasan a
legtöbbet kapta, így határozottan ut-
sította maga mögé a többi jelöltet. Az
uhu (*Bubo bubo*) fokozottan védett
madarunk hazai fészkelő állomány
nem éri el a 100 párat. Legnagyobb
bagolyfajunk változatos költőhelyeket
használ, de leggyakrabban működő
vagy felhagyott kőbányákban, szikla-
falakon, ritkábban ragadozó madarak
és fekete gólya elhagyott fészkeiben
költ. Évente egy fészkaljat nevel, me-

lyek 1-4 fiókából állnak. Territoriális
madár, éjjel magas fák csúcsán vagy
kiemelkedő pontokon erőteljes hu-
hogással jelzi a területét. Az idős pá-
rok meglehetősen területhűek, egész
évben a fészkelőhely közelében ma-
radnak, a fiatal egyedek kóborolnak.
Hazai állománya jelenleg növekszik,
néhány évtizeddel ezelőtt alig volt né-
hány ismert költőpár, s több, koráb-
ban ismert klasszikus költőhelyéről is
eltűnt.

Konyhás István

Híreink

Anyuka, a kicsinyei és a tojások...

Hajdúböszörményben egy tetőcserekor került elő ez a kis kuvik család. Sajnos a munkálatok megkezdése előtt nem volt jele annak, hogy lakna a tetőszerkezetben valaki. Az eldugott zugban akkor derült fény a „fészek” létére, mikor a tető lekerült felőle. Az anyukát a két fiókával és a két tojással biztonságba helyezték, majd értesítették doktorunkat. Új otthonuk a bagolyvárunk egyik fakkja lett, melybe kicsit aggódva helyeztük el őket. Féltünk, hogy vajon elfogadja-e a tojó az új helyet, vagy a tojások mesterséges keltetésére és a fiókák kézből nevelésére lesz-e szükség. Szerencsére egy pár perces felfedező körút után az anyjuk melengetni kezdte kicsinyeit, és folytatta a kotlást. Bízunk benne, hogy a tojások épségben átvészelték a mentést és szállítást. Örömlénk, ha sikerrel felnevelné őket anyjuk.

Távolról jött segítség

A Magyar Református Egyház által érkezett egyenesen Hollandiából egy szállítmány orvosi felszerelés a Tiszaszentimrei Református Egyházközség Lelkészi Hivatalába. Tekintve a járványügyi helyzetre, a humán egészségügyben csak korlátozottan fogadhatnak külföldi szállítmányokat, így a lelkészi hivatal alapítványunknak is felajánlhatott belőle. Infúziók, gyógyszerek, kötszerek, és rengeteg sok hasznos eszköz, melyek kórházunkban a napi használat mellett igen csak fogyó dolgoknak számítanak. Nagyon jól jött a segítség ebben a nehéz helyzetben. Hálásan köszönjük Fodor Gusztáv lelkész úrnak a felajánlást, és Sallai Katalinnak a kézbesítést!

Csak egy galamb

Mai egyik páciensünk egy örvös galamb. Igen, az önjelölt szakértőknek (egyre többen vannak, biztosan karantén hatás ez is), „csak” egy galamb! A galamb vállában mi más lenne, mint lövedék. Airsoft lövedék. Talán uncsi már a légpuska.

Még mielőtt valaki vérig sértődne mondataimon, előre leszögezem nem tisztem ítélni, amúgy is leszedi rólam Doktorunk a keresztvizet ez után a poszt után. Ugyanis az én dolgom, mint itt mindenkié, menteni, gyógyítani, ápolni, elengedni. De, ha nem írom le, megfulladok. Mert elengedni ezt a tényt például nem tudom. A galambot kérem szépen egy óvoda udvarán találták. Ahol gyermekek

hintáznak, fogócskáznak, homokoznak önfeledten. Épp készül a homokvár, amibe belezuhan egy vérző lött galamb? ? ? ? Mert a „nagyfiúk” is játszanak? Csak nem találták meg a homokozó lapátjukat, a kisvödrük is odalett, így kénytelenek voltak elővenni a pisztolyt? És mi van, ha a „nagyfiú” kicsit ügyetlenebb, ezért a galamb helyett egy kislány pottyant le a hintáról? Vagy egy kisfiút futás közben talál halántékon ez a lövedék? Csak kérdezem... Igen, tudom, úgymond játékpisztoly, játéklövedék, ne toljam túl a szekeret. A galambba is simán belefűrődött, neki sem járték. Tudja valaki mennyire fáj neki? Nem ugye? Én is csak a rángatózást

látom, amit a fájdalom tesz vele. Vajon ezt bármelyik „nagyfiú” megérti-e? Nem, persze hogy nem érti meg. Jókívánságot ezért nem is írok nekik, bár lenne mit.

Németh Mónika

Csapdából mentett héja

A létrás-csapda skandináv eredetű, amelyet a 1970-es évek végén kezdtek el alkalmazni Magyarországon. Elsősorban a vetési varjak létszámának apasztása céljából honosították meg, de más csalétekkel/csalimadárral ellátva szarka- és dalmányos varjú befogására is alkalmas. A csapda tekintélyes méretéből (2-4 méter széles; 2-5 méter hosszú; 2-3 méter magas) adódóan úgy néz ki, mint egy volier. A tetjén létrafokszerűen – innen kapta a magyar nevét – nyílások találhatók, amely a csapda lelke. Ezen keresztül, a csalifalatok és/vagy csalimadarak

észlelése után „ugranak” a varjak a csapdába, amelyből kiszállni már nem képesek. A különböző szakirodalmak más-más adatokat közölnek a beugrónyílással kapcsolatban, amely 15 cm szélességtől 35 cm hosszúságig változatos méretű lehet. A csapda egész évben használható, habár az idősebb varjak nyáron nehezebben ejtethők fogságba, ekkor többnyire csak fiatal egyedek foghatóak. A fogás sikerét javítja a hóborítás, amikor beszűkülnek a táplálkozási lehetőségek. A csapda egyik hátránya egyben az előnye is, hogy méretéből adódóan nehezen mozgatható, azonban így nehezebben is tulajdonítható el. Számos előnye között fontos megemlíteni, hogy szelektív, illetve abban az esetben, ha a csapdába védett madár kerülne, könnyen szabadon bocsátható. Sajnos ezt a felügyeletet mulasztották el Téglás határában, ahol helyi civilek lettek figyelmesek egy ilyen létrás csapdára amiben egy őztetem volt. A csapdát vélhetően magára hagyták a tetemmel, ami viszont oda vonzotta

a madarakat. Így a varjak mellett egy fiatal héja is belekerült. A héja csak azért nem pusztult el hetek alatt, mert a közben bekerülő varjakat fogyasztotta. A megtalálók értesítették a Madárkórházat majd miután kiszedték a madarat a helyszínen átadták kollégáknak. Mivel a héja nagyon stresszes, nehéz fogságban tartani, sérülése nem volt és az elfogyasztott varjaknak köszönhetően nem volt nagyon rossz a kondíciója, egy rövid vizsgálat után már szabadon is engedhettük. Természetesen az esetet jelentjük a Kormányhivatalnak, hiszen csapdát így magára hagyni tilos.

Konyhás István

Újabb lehetőség nyílt kórházunk, egyben munkánk és betegeink támogatására. A NIOK Alapítvány által üzemeltetett Adjúkösze.hu portálon elindult telefonos adománygyűjtési kampányunk, mely segítségével támogatóink pusztán telefonjuk használatával küldhetik el adományukat.

Minden hívás vagy sms 500 Ft-os támogatást jelent, melyet a telefonszolgáltató a felajánló egyenlegéből von le, alapítványunk pedig átutalás formájában kapja meg.

Támogatás menete:

Telefonhívással: Hívja a 13600-as adománygyűjtő telefonszámot, majd a kapcsolat létrejöttkor készüléke nyomógombjai segítségével válassza a 17-es melléklet!

Sms-el: Küldje el sms-ben a 17-es számot a 13600-as adománygyűjtő telefonszámra!

Kérjük, segítse betegeink ellátását, hogy újra repülhessenek!

Amennyiben lehetősége van, kérjük, támogassa alapítványunkat! Köszönjük!
Bankszámlaszámunk: 59900029-10001868 • Adószámunk: 18557899-1-09

Olvasói leveleket, érdekeségeket a következő címekre várunk: madarkorhaz@gmail.com • 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6.

Állatorvosi, állatgyógyászati területen felmerülő kérdéseiket a fenti címekre várjuk! Megjelenik 12 000 példányban.

Hirdetésfeladás, sérült madár bejelentése: madarkorhaz@gmail.com • Tel.: +36 (30) 9435-494; +36 (30) 535-6484

Szerkesztők: Dr. Déri János, Konyhás István, Veres Hajnalka • Tördelés: TerepSzemle Stúdió • ISSN 1788-456X

Megtalálható országsszerte állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, megyei könyvtárakban illetve valamennyi Auchan és Tesco Extra áruházban.

